

Tweede Kamerfractie van het CDA
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Hollands Kroon, 1 september 2026

Betreft: Landelijke stikstofaanpak: ruimte voor landbouw en natuur
Afschrift: fractie Provinciale Staten Noord-Holland, bestuur, verenigingsraad en provinciaal partijbestuur

Geachte leden van de Tweede Kamerfractie,

Naar aanleiding van de stikstofbrief van minister Van Essen van 26 juni 2026 leidt de landelijke stikstofaanpak opnieuw tot grote onzekerheid in het landelijk gebied. Juist nu, met alle onrust rondom dit onderwerp, is het belangrijk dat uw fractie een herkenbare CDA-koers laat zien bij de verdere uitvoering: duidelijke doelen, rechtszekerheid, bestaansrecht en ruimte voor ondernemerschap, met landbouw en natuur als verbonden belangen. Wij vragen de fractie daarom om op korte termijn nogmaals te benadrukken dat er binnen de landelijke doelstellingen ruimte moet zijn voor een gebiedsgerichte aanpak met lokaal maatwerk bij de uitvoering. Maatregelen zijn daarbij alleen verdedigbaar wanneer zij bijdragen aan het gewenste resultaat.

In onze regio's werken wij vanuit het uitgangspunt dat een sterke landbouw, een gezonde leefomgeving en een vitaal platteland bij elkaar horen. Agrariërs produceren voedsel, beheren landschap, bodem en water en dragen bij aan de economie en leefbaarheid van onze dorpen. Tegelijk zijn natuurherstel, schoon water en het weer op gang brengen van vergunningverlening gezamenlijke maatschappelijke doelen. Ook woningbouw, infrastructuur, voorzieningen en andere economische activiteiten hebben belang bij een aanpak die juridisch houdbaar en daadwerkelijk effectief is.

De kern is dat het Rijk heldere doelen stelt, maar regio's en sectoren ruimte geeft om die doelen gebiedsgericht te bereiken. Grondsoort, bedrijfsstructuur, grondmobiliteit, natuurdruk, waterhuishouding en de beschikbaarheid van grond verschillen per gebied. Maatregelen moeten daarom aantoonbaar bijdragen aan voor de specifieke situatie passende resultaten, proportioneel zijn en vooraf worden getoetst op hun gezamenlijke uitwerking. Stikstofbeleid, mestregels, waterkwaliteit, grondgebondenheid, innovatie en/of vergunningverlening en bedrijfsopvolging kunnen niet los van elkaar worden beoordeeld.

Voor ons betekent dat een gebiedsgerichte aanpak, met name ook een gebiedsgedreven aanpak is met ruimte voor lokaal maatwerk: met elkaar maken we het voor mekaar. Gemeenten en provincies moeten zich daarbij ondersteund weten door het rijk.

Eén lijn van landelijk programma naar lokale praktijk

Europees: Via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid ontstaat ruimte voor gebiedsgerichte, praktijkgerichte oplossingen waarin landbouw en natuur elkaar versterken. Willemien Koning, die zich voor het CDA in Europa inzet, kan die ruimte helpen benutten en de belangen van onze Noord-Hollandse regio: agrarische ondernemers, natuurherstel en de leefbaarheid van onze dorpen in Brussel onder de aandacht brengen.

Landelijk: In het Tweede Kamer verkiezingsprogramma kiest het CDA voor een eigen aanpak per gebied, langjarige en voorspelbare doelsturing in plaats van middelsturing en geborgde maatregelen die zekerheid én ruimte bieden. Het programma wil emissiereductie in alle sectoren, zodat vergunningverlening weer op gang komt en natuur kan herstellen.

Provinciaal: Natuur en landbouw horen bij elkaar in Noord-Holland. CDA Noord-Holland zet zich in voor doelsturing samen met een gebiedsgericht aanpak die ruimte geeft aan lokaal maatwerk in de uitvoering. Zij benadrukt de noodzaak om vergunningverlening in brede zin weer mogelijk te maken. Ook kan stikstofreductie niet zonder vergunningverlening die stalaanpassingen en managementmaatregelen mogelijk maken.

Lokaal: de gemeenten in de Noordkop, West-Friesland, Alkmaar en Omstreken en Zaanstad kiezen voor "landbouw en natuur: niet kiezen, maar delen". Wij willen plaatsspecifiek maatwerk, behoud en vernieuwing van de agrarische economische basis en ruimte voor innovatie, met oog voor landschap, biodiversiteit, waterbeheer en voedselproductie.

Onze lokale inzet: de landelijke stikstofaanpak moet deze gezamenlijke koers herkenbaar uitvoeren. Heldere doelen vanuit het Rijk, voldoende ruimte voor regionale oplossingen en rechtszekerheid en bestaanszekerheid voor ondernemers die aantoonbaar resultaat boeken. Dus geen generieke, beperkende voorschriften die lokaal maatwerk en initiatief hinderen, maar een open steun voor passende, resultaatgerichte aanpak om te werken aan een nieuw perspectief ('wat kan waar wel').

Wij vragen het landelijke CDA om zich in te zetten voor het voorkomen dat ondernemers opnieuw langdurig in onzekerheid blijven of worden geconfronteerd met een stapeling van generieke normen zonder aantoonbare ontwikkelruimte. Wie meetbaar uitstoot vermindert, natuur versterkt en zorgvuldig omgaat met bodem en water, moet daarvoor herkenbare en juridisch houdbare ruimte krijgen. Dat vraagt ook om een kritische beoordeling van wet- en regelgeving die gebiedsgericht maatwerk of vergunningverlening onnodig belemmert. We zien graag dat het CDA dit ook klip en klaar uitdraagt dat dit onze insteek is om van de stikstofbrief van dit kabinet een succes te maken.

Onze oproep

- Wij vragen opnieuw aandacht voor de noodzaak van lokaal maatwerk bij de uitvoering van de stikstofaankpak, en dat de fractie op korte termijn publiekelijk positie inneemt en duidelijkheid biedt aan agrariërs, inwoners en medeoverheden.
- Wij hechten eraan dat de CDA-belofte overeind blijft dat landbouw en natuur naast elkaar kunnen bestaan en elkaar kunnen versterken.
- Wij vragen om bij de verdere uitwerking vast te houden aan doelsturing en gebiedsgericht maatwerk, en generieke middelvoorschriften alleen in te zetten waar deze noodzakelijk zijn om de beoogde en geborgde emissiereductie te realiseren.
- Toets nieuwe voorstellen vooraf op samenhang, proportionaliteit, juridische houdbaarheid en de financiële haalbaarheid voor verschillende bedrijfstypen en regio's, zodat bestaanszekerheid en een eerlijk inkomen geen sluitpost worden.
- Wij vragen dat aantoonbare prestaties leiden tot rechtszekerheid en concrete ontwikkelruimte voor landbouw, woningbouw, infrastructuur en andere maatschappelijke opgaven.
- Tot slot vragen wij om agrariërs, grondgebruikers, medeoverheden en andere gebiedspartners vroegtijdig te betrekken bij de uitwerking.

Wij willen aan de slag

Laat zien dat het CDA trots is op de agrarische sector, en dat toekomstgerichte ondernemers op onze steun kunnen rekenen. We hebben groot vertrouwen dat we vanuit diezelfde overtuiging dat landbouw en natuur elkaar versterken, samen de stikstofproblematiek oplossen als Tweede Kamerfractie, provinciale afdeling, gemeentelijke afdelingen en Europese vertegenwoordiging. Geef gemeenten en regio's daarom de ruimte om samen met de mensen die er wonen en werken tot oplossingen te komen die aantoonbaar bijdragen aan natuurherstel, rechtszekerheid en toekomstperspectief.

Hollands-Kroon

'Voor mekaar'

Vanuit onze bestuurlijke verantwoordelijkheid denken wij graag mee over de verdere uitwerking en uitvoering. We zijn dan ook verheugd dat de Tweede Kamerfractie heeft toegezegd binnenkort naar Noord-Holland te komen om samen aan de slag te gaan.

Met vriendelijke groet,

Namens de CDA fracties van Hollands Kroon, Schagen, Den Helder, Texel (Noordkop), Drechterland, Koggenland, Opmeer, Medemblik, Hoorn, Enkhuizen, Stede Broec (West-Friesland), Alkmaar, Bergen, Dijk en Waard, Heiloo, Uitgeest, Castricum (Alkmaar en Omstreken) en Zaanstad.

Patty Laan - Olij
Fractievoorzitter CDA Hollands Kroon

Hollands-Kroon

'Voor mekaar'

Bijlage

Noordkop

Texel

Schagen – Debby Burger - de Graaf

Den Helder – Robert Bak (vice fractie voorzitter)

Hollands Kroon – Patty Laan - Olij

West-Friesland

Drechterland – Roy Hof

Koggenland – Rianka te Winkel-Pancras

Opmeer – Bram Beemster

Medemblik – Elise Salman

Hoorn – Rob Brandhoff

Enkhuizen – Jay Mendes Moreira

Stede broec – John Kok

Alkmaar en omstreken

Alkmaar – Frits Jonk

Bergen – Wilma Grooteman

Dijk en Waard – Inez van Verseveld- Gerrits

Heiloo – Mart Brouwer de Koning

Uitgeest – Jack Zwarthoed

Castricum – Dorien Veldt

Zaanstreek-Waterland

Zaanstad – Nick Hendriks

